

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Viața de mâine

Deși asistăm azi la mari și adânci schimbări și prefaceri în întreaga lume, cu toate acestea mai sunt mulți oameni care se tânguesc după viața trecută, dorind să treacă timpul cât mai repede și să revină din nou viața de odinioară, tihnită și îmbelșugată. În fața acestei nostalgii ni se impune însă întrebarea:

Oare ce trai fericit le-ar mai putea oferi acestora o viață șubredă, o viață fără Dumnezeu, care a adus desnodământul plin de îngrijorări pentru civilizația și creștinătatea lumii de azi? Oare, uriașa luptă ce se duce azi în numele creștinismului și al civilizației milenare, să fie pentru o reîntoarcere la viața frivolă de odinioară, la o viață al cărei ideal să fie numai crearea condițiilor necesare pentru „a mânca, a bea și a se înmulți”? Să fie lipsită oare, această viață de un sens mai înalt, după care să aspire omul?

Noi știm din învățătura Mântuitorului Hristos, că nu totul se sfârșește aici, căci viața acesta, fiind o creație a lui Dumnezeu, are un sens cu totul alt decît acela de coborâre spre animalitate. Insuși Mântuitorul lumii, a spus, că viața aceasta nu se rezumă numai la mâncare și beutură, ci „căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte vi se vor da vouă”.

Iată pentru ce în înțeleștarea apocaliptică de azi, trebuie să întrezărim nu o revenire la viața de odinioară, ci pășirea spre o viață nouă, de comuniune cu Dumnezeu prin Iisus Hristos, care s'a făcut om, ca să ne ridice prin exemplul Lui, la o viață mai bună, mai curată, inobilată de iubire și sfîntită de grație.

Dumnezeu l-a creat pe om, nu ca să fie numai o simplă desfășurare de viață animală, ci și purtătorul unui destin, care dă preț vieții și existenții.

Viața omenească nu se poate reduce numai

la funcțiunile vegetative, căci dincolo de frământările clipei, se desprinde un ideal care determină și domină cercul acțiunilor noastre, și către care trebuie să ne îndreptăm neconștient privirile.

Acesta este rostul nostru aici: ancorarea de realitatea supremă, care este Dumnezeu, izvorul vieții și al fericirii adevărate. A trăi viața din plin, nu înseamnă a o trăi numai pe planul vieții fizice, ci și al celei spirituale.

„Trăirea cu Domnul”, e supremul țel al vieții pământești, căci numai păstrând un contact strâns și continuu cu Părintele ceresc, viața omenească primește sens și valoare.

„Izgonind pe Dumnezeu din viața noastră, am izgonit eternele comandamente care dau un sens vieții, un scop lumii și un destin omului și istoriei” (I. Gh. Savin).

Dacă lumea cu ajutorul armelor, a teoriilor științifice și filosofice nu poate fi făcută mai bună, poate fi totuși cu învățătura lui Hristos. Omenirea, fără teama de o putere supranaturală, fără conștiința unei drepte răsplătiri a faptelor sale și fără năzuința după o liniște și siguranță divină, s'ar nărui — cum spune poetul (Vasile Alecsandri) — „în neagra veșnicie”.

Aceasta este viața cea nouă pe care trebuie s'o așteptăm: comuniunea cu Dumnezeu. Hrana pentru susținerea acestei vieți ne-o dăruiește Evanghelia lui Hristos. Drumul învățurii Lui, formează drumul spre comuniune ca și al mântuirii. Dacă lumina nu poate fi căutată decît în soare, de unde emană, atunci și viața nu poate fi căutată decît în Dumnezeu, care o crează. Iar mijlocul prin care se naște și se dezvoltă în om sâmburele comuniunii cu Dumnezeu este credința prelungită în iubire.

Prin credință și iubire, ne ridicăm spre

izvorul ultim al luminii, al purității și al vieții. Prin legătura strânsă cu Hristos și prin comuniunea cu El, „putem să experiem comuniunea cu Dumnezeu însuși ca transcendență ultimă ce pune graniță patimilor noastre și ne amplifică puterile pozitive“ (D. Stăniloae).

Ruptă legătura cu Dumnezeu, se rupe legătura cu izvorul vieții; întocmai ca și un râu despărțit de izvorul său, viața va scădea și totul va merge spre distrugere, după cum apa râului va scădea tot mai mult până va dispărea cu totul. Iar în urma acestei rupturi, se pornesc șuvoaiele instinctelor inferioare care aduc distrugere și moarte. Deaceia vocea ce trebuie să răsună în urechile celor de azi, să fi aceasta: „Când auziți de viața cea nouă gândiți-vă că trebuie să vă schimbați cu totul purtarea, și o mare prefacere să introduceți în viața voastră“ (Sf. Ioan Hrisostom).

Imperativul de azi atât al vieții creștine, cât și al celei naționale, este restabilirea comuniunii cu Dumnezeu, care înseamnă revenirea la starea de echilibru și de prosperitate.

Acum, când Antihristul a încolțit cetatea

civilizației milenare și a creștinătății, se cere mai mult ca oricând o întoarcere sinceră spre Biserica lui Dumnezeu, adevărata deținătoare a tezaurului fericirii.

Hristos, Evanghelia și Biserica Lui, trebuie să devină adevăratele centre de atracție ale omenirii de azi, fiindcă de aici țâșnesc nu stimulente de anarhie și distrugere, ci de pace și unire prin credință și iubire.

Nu forța materială va aduce adevărata pace și progresul în lume, ci tot forța spirituală și nebiruită a creștinismului.

Cu Dumnezeu pornim pe calea vieții și a fericirii; contra Lui pornim pe calea distrugerii și a morții. Pentru aceasta, slugitorii Bisericii lui Hristos „nu încetează să se roage și să ceară — ca toți oamenii — să se umple de cunoașterea voii lui (Hristos), întru toată înțelepciunea și priceperea duhovnicească, pentru a umbla — cu toții — în chip vrednic de Domnul spre toată plăcerea, făcând roadă în tot lucrul bun și sporind în cunoașterea lui Dumnezeu, întărindu-se cu toată puterea după tăria puterii lui“ (Col. 1, 9—11).

Pr. MARIN SFEICU

Singurătate și smerenie

I.

Omul este un complex viu și spiritual, a cărui existență circulă din iubire în suferință și din suferință în iubire, cu scopul să se stabilească în fericire. De aceea omul trece prin etape de viață și încearcă momente sufletești care-i sunt numai lui cunoscute. La unele a ajuns și ajunge numai prin sine; la altele, însă, cu concurs divin.

Așa, multe lucruri cari țin de viață și de suflet, din cauza omului, își au geneza în creștinism; — creștinismul fiind acțiunea directă de colaborare a lui Dumnezeu cu omul, pentru om și în om. Căci, creștinismul este un fel de paradox; un fel de trăire a omeneii, de către Dumnezeu, și un fel de trăire a dumnezeirii, de către om. Desigur, că în acest mister, apropierea lui Dumnezeu de om este mult mai mare decât apropierea omului de Dumnezeu. Dumnezeu s'a făcut om, omul însă nu se poate face Dumnezeu. „Mare este taina creștinătății: Dumnezeu s'a arătat în trup...“ (I Tim. 3, 15). În Iisus Hristos „locuiește trupește toată plinătatea dumnezeirii“ (Colos. 2, 9).

Creștinismul, deci, este dovada cea mai bună despre cât poate fi Dumnezeu de înomenit și despre cât poate fi omul de îndumnezeit. El ni-e dat ca un fapt de a fi, dar pentru felul de a fi al lui Dumnezeu; și, ca un fel de a fi, dar pentru faptul de a fi al omului.

„In ființa sa misterioasă și neajunsă, Dumnezeu e transcendent lumii create, dar e imanent acestei lumi prin harul revărsat asupra ei, ca s'o scoată din neant și s'o mântuie“ (N. Craimic: „Colaboratorii lui Hristos“. „Gândirea“ Nr. 10/1942, pag. 539).

Atât faptul cât și felul de a fi sunt hotărâte și date de Dumnezeu, dar lăsate la înțelegerea și consimțirea omului, prin grație. Grația este puterea prin care voința divină conduce natura umană în viață, peste puterea omenească, dar nu peste voia omenească. Grația sau „harul divin este un dar, nu natural, ci supranatural în sine. El este, în general, manifestarea iubirii și a bunăvoinței lui Dumnezeu, față de om, iară în special, este o putere mântuitoare a lui Dumnezeu, prin care fiecare om poate să-și împărtășească răscumpărarea adusă de Mântuitorul pentru toți. Harul divin naște în om viața în Hristos și-l pregătește pentru viața veșnică“ (Pr. Dr. Petru Debelean: „Dogma haritologică“, pag. 23).

Dumnezeu pentru om este o necesitate, dar omul pentru Dumnezeu nu este.

Grația când se unește cu natura spirituală a omului, — în timp, prin formele de funcțiuni ale conștiinței, pe care conștiința le crează cu ajutorul grației, — isvorește smerenia și rodește singurătatea. Această unire a grației cu conștiința naște în natura omenească o tensiune, în care se organizează viața omului.

Singurătatea este atenția conștiinței la sine; smerenia este lansarea conștiinței în sine.

Procesul de obținere a grației, precum și conlucrarea ei cu natura omenească, sunt date omului de către Dumnezeu, prin Sfintele Taine. „Incorporarea vitală a realităților divine în tendințele noastră afective ne îngăduie de a o experimenta. Această incorporare nu este însă posibilă fără a

poseda în noi virtuți supranaturale de asimilare. Sunt opera harului divin, care acționează prin Sf. Taine" (Const. C. Pavel: „Etica filosofică și morala creștină”. „Gândirea”, Nr. 10/1942, pag. 576). Grația, obținută de om, ridică opoziția dintre corpul omului și dintre sufletul său, și stabilește în locul ei un primat al sufletului. Semnele acestui nou regim de viață a omului sunt singurătatea și smerenia.

Singurătatea este momentul pasiv al omului față de lume și activ față de grație; smerenia este momentul activ al omului față de grație și pasiv față de sine. Ele sunt stări ale conștiinței întâlnite cu voința divină; sunt confluențe ale grației cu conștiința, în câmpul libertății omului. — Libertatea omului e posibilitatea de acțiune morală a voinței, — de acțiune indicată, dar nu constrânsă. Singurătatea este un raport de armonie „a condiției umane” cu „conștiința” absolutului; o aspirație la „ineditul mistereilor”; o luptă cu limitele naturii umane; un efort al spiritului de a trece dincolo de natura umană. Singurătatea este trăirea pe cel mai înalt nivel de realitate, care transfigurează insul uman, punându-l în demnitatea dominației spiritului. Ea este o probă de rezistență la adevăr; o forță internă care dă unitate subiectivului cu obiectivul; o stare a spiritului, în care se stabilește sensul vieții. Singurătatea nu-i o „spărtură spre neant” a ființei omenești, ci o stare a spiritului în care și stabilește sensul existenței. Singurătatea e o senzație extra-naturală; e starea cea mai apropiată de supranatural; e o înălțime a spiritului; un grad înalt al lui. În singurătate, spiritul e mai conștient de sine, de lume, de Dumnezeu. El trăiește mai gradat viața. „Dacă spiritul n'ar fi găsit modalități de stabilire de corespondențe între el și realitate, ar fi rămas din veci și până în veci în absolută izolare. Că realitatea opune rezistență mare față de exigențele spiritului, este un fapt incontestabil și prea cunoscut și dureros simțit, însă înclinăm să credem că el face parte dintr-o orânduire înaltă, cu rostul de a ține în tensiune puterea creatoare. Dacă spiritualitatea s'ar realiza fără piedeci și ar dăinui fără pericol, în ce ar mai consta valoarea eforturilor spiritului? Mai mult, eforturile nici nu s'ar mai produce, fiind inutile. Atunci dubul creator ar muri, flacăra spiritului s'ar stinge” (Izidor Todoran: „Bazele axiologice ale Binelui”, pag. 106-107).

Felul cum se experimentează, prin trăire, de către om, în creștinism, realitatea, pare un paradox — dacă prin paradox înțelegem o „coincidență a contrariilor”. Căci paradoxul este exprimarea logică a realului intuitiv, în care coincid contrariile, dar a căror evidență necesită singurătate.

In singurătate coincid contrariile...

Singurătatea este un înalt ritm de trăire, iar smerenia este un înalt ritm de cunoaștere, pe care viața omenească le primește ca semne din puterea divină. Ele sunt semnele înalte ale vieții spirituale, al căror conținut este format din iubire și suferință.

Singurătatea este forma temporală a suferinței; smerenia este forma temporală a iubirii...

In creștinism, prin singurătate și prin smerenie, omul stabilește din viața sa pământească „legături active cu rea-

litatea” absolută, cu ființa divină. In felul acesta, conștiința realizează valoarea reală a dragostei și a suferinței, „prin care omul se pierde pe sine, contopindu-se în celălalt”, și îl păstrează pe semenul său, contopindu-l cu sine...

Așa „constatăm și în situațiile imanente că singurul factor care revendică pe om, îl străntorează și îl face să ia atitudine totalitară, este persoana semenului. Toate celelalte părți de natură lasă multe regiuni din el indiferente, față de toate se simte suveran, oarecum într-o situație superioară, de joc, nici una din ele nu-l străntorează cu adevărat, nu i se descopere ca transcendență adevărată, nu i angajează iubirea și ura” (D. Stăniloae: „Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie”, pag. 89-90).

Singurătatea și smerenia sunt stări calitative ale sufletului, în experimentarea vieții. Sunt stări conștiente despre existența reală, liberă, bogată în dragoste și suferință, a omului... Ele sunt raporturi către absolut: singurătatea e acțiunea spre grație, smerenia este acțiunea în grație.

Singurătatea este o atenție „la realitatea continuu reînnoită”; o alegere a ceea ce este mai folositor spiritului: alegerea binelui, frumosului, adevărului; — a realității în toate trei aspectele pe care le are

Singurătatea este o „atenție la viață”; smerenia este o lansare în realitate.

Singurătatea este o concentrare de memorie; smerenia este o concentrare de simțire.

Singurătatea este grad metafizic de trăire; smerenia este grad religios de cunoaștere.

Singurătatea este periodică; smerenia este permanentă.

Amândouă sunt semne ale creșterii omului spre mântuire. Singurătatea și smerenia sunt funcții ale conștiinței, prin care se arată realizarea procesului de mântuire. „Căci mântuirea consistă în împlinirea conștiinței” a comunității de viață dintre om și Dumnezeu. Formele subiective de „împlinire conștientă” a comunității de viață a omului cu Dumnezeu sunt tocmai singurătatea și smerenia. Smerenia — mai mult — este chiar o condiție a mântuirii.

Singurătatea și smerenia sunt forme de realizare a spiritului; sunt stări virtuale în procesul de realizare a mântuirii. „Mântuirea fiind o stare virtuală” (Lucian Blaga). Mântuirea subiectivă.

In singurătate și în smerenie, viața „are caracterele eternității”. In ele viața omului are tâlc religios și moral.

Spititualitatea omului, în cele mai alese forme ale ei, este, în creștinism, singurătate și smerenie.

In singurătate, conștiința se contractă; în smerenie, ea se destinde. In ele, conștiința caută divinul și posibilul...

Gh. Moțiu

Prelucrarea temei

După ce avem tema, urmează prelucrarea ei, cum se cuvine. Scopul fiecărei predici este acela de a lumina mintea, de a câștiga inima și de a îndupleca voința spre fapte, de a o îmboldi la urmarea adevărului. Un adevăr oarecare, luat ca temă, numai așa va putea îndupleca voința

ascultătorilor, dacă predicatorul îl va cunoaște, din fir în păr. Aceasta este rădăcina, temelia efectului. De aceea, păstorul de suflete cu zel apostolesc, care de altfel e un neobosit cercetător al adevărurilor credinței creștine, își dă toată silința să se pună în curent cu problema despre care vrea să vorbească, meditând și cetind, din Dogmatică și Morală, tot ceea ce se referă la tema aleasă. Se silește să și câștige siguranță despre ceea ce învață Biserica, în privința subiectului, sau, cel puțin, care e părerea adoptată de cei mai renumiți teologi. Deosebit de important este faptul ca predicatorul să fie, cu desăvârșire, stăpân pe materie, căci numai atunci se va putea mișca liber în predica sa.

Deoarece scopul predicii nu este numai acela de a lumina mintea ascultătorilor, ci mai vârtos acela de a mișca inima și de a îndupleca voința lor pentru primirea și urmarea adevărului păstorul de suflete cu zel apostolesc se silește, înainte de toate, ca, prin meditație, să altoiască adevărul în inima sa. De aceea, timp de câteva zile, meditează, neconținut, asupra adevărului suscept. Și nu se apucă de prelucrarea lui decât atunci, când este în clar cu întreg materialul și cu ordinea în care trebuiesc așezate ideile, pentru ca predica să și atingă scopul urmărit.

Păstorul de suflete, nicicând nu amână lucrul acesta pe ultimele zile, căci, ușor, se poate întâmpla să-i lipsească, atunci, liniștea trebuincioasă. Ușor pot să obvină împrejurări neprevăzute, cari pot face ca pregătirea lui să fie cu neputință. Atunci, însă, când își pregătește predica la începutul săptămânii, are timp destul ca să repare anumite defecte și să se identifice, în chip desăvârșit, cu predica sa. Păstorul de suflete cu zel apostolesc își pregătește predica în scris. Este de netăgăduit că o predică bună nu poate să fie făcută, decât numai în scris. Printr-o astfel de pregătire, își poate înfățișa materialul într-o formă mai potrivită, își poate îmbrăca, în expresiuni mai potrivite, materialul câștigat prin studiu, meditație și chibzuință. Prin prelucrare, chestiunea va deveni mai clară în fața lui, pășirea lui va fi mai sigură și efectul predicii mai puternic. Și atunci, când are să vorbească despre astfel de lucruri, cari pretind expresiuni mai alese de la dânsul, numai o prelucrare liniștită îl va călăuzi la aflarea expresiunilor potrivite. Dacă ar atinge astfel de chestiuni, cu grabire și enervare, din gura lui ar putea să iasă astfel de cuvinte pe cari, după o chibzuință liniștită, ar trebui să le regrete și cari ar putea să strice foarte mult.

Aci, mai trebuie adăugat că, dacă preotul își face predica la timp, mai are posibilitatea s-o revizuiască, să facă ulterior, dacă află de bine, co-

rectări, în privința aranjării materialului, a ideilor și a expresiunilor.

În fine, pentru ca omul să poată face lucru bine, în aranjarea vorbirii sale, are nevoie de dispoziție sufletească. Cine își face, în scris, predica, abia așteaptă sosirea acestui ceas norocos. Ideile și expresiunile, ce se nasc în acel ceas, îi stau la îndemână, când rostește predica, chiar dacă atunci n'ar fi în dispoziție sufletească potrivită. Dimpotrivă, predica aceea, care n'a fost prelucrată cu grija necesară, e foarte probabil să n'aibe nicio reușită, să rămână mediocră.

Ținând seamă de toate acestea, păstorul de suflete își ține de cea mai sfântă datorie a sa ca să fie cât se poate de conștiincios, în ceea ce privește prelucrarea predicii sale. Prin aceasta, face să crească valoarea predicii lui, produce efect mai mare și poate conta la succes mai mult.

Chiar dacă predicatorul, în urma mai multor ani de experiență, ar fi în clar cu punctele principale ale Dogmaticii și ale Moralei și astfel ar afla, cu ușurință, despre ce să vorbească, totuși fixarea, în scris, a predicii e un metod mai bun și mai folositor. Cel ce nu procedează așa, chiar și din motive acceptabile, despre acela se spune că a început să se stingă în el focul dragostei pentru mântuirea sufletelor.

Predica lui aceea care nu-i pregătită, cu siguranță că nu poate să fie bună. „*Qui ascendit sine labore, descendit sine honore*“. Cine se suie pe amvon să predice nepregătit, se va coborî de pe dânsul desonorat.

Cel ce se desobișnuiește a-și fixa predica în scris, va disprețui, mai târziu, orice pregătire și, în cele din urmă, se va urca pe amvon absolut nepregătit, sau în mod superficial. Ce răspundere mare își ia asupra sa predicatorul, când despoaie mulțimea, adunată înaintea sa, de multe binefaceri care ar putea să încolțească în suflete, în urma unei predici corect alcătuită! Oare, nu din pricina aceea și-a pierdut cuvântul lui Dumnezeu puterea de influență asupra inimilor, fiindcă predicile sunt seci și plictisitoare, din lipsa de pregătire? Predica rea, alcătuită la întâmplare strică foarte mult. Adevăratul păstor de suflete, îndată ce și termină predica, o ia și o poartă la sine, săptămâna întreagă și se silește să o ridice la un grad cât mai înalt de perfecțiune.

Intențiunea curată

Singurul și cel mai înalt scop al predicatorului trebuie să fie preamărirea lui Dumnezeu și de a contribui la mântuirea sufletelor. Natura stricată a omului voințe să și arate puterea pe toate terenurile. Chiar și pe acelea ale lucrătorilor sfinte. Ea nu caută decât satisfacția sa. De

aceea și preotului, în exercitarea direcției în-vățătorești, ușor i-se poate întâmpla să aibe în vedere preamărirea sa. Să pună prea mare pond pe plăcerea ascultătorilor. Să vâneze deadreptul după efect, când își construiește și rostește predica. Să se simtă mândru pentru succesul, real sau închipuit, al cuvântării. Să asculte bucuroși, când predicile i-ar fi lăudate. Să caute ce lucruri bune spun oamenii despre predicile lui. Să se umplă de invidie, dacă și alții predică ca și el, sau poate mai bine. Să jertfească mult pentru a-și menține faima de bun predicator. Să jertfească pentru predică prea mult timp și osteneală, neglijând pentru ea alte lucrări, totatât de importante. Și în fine să fie absolut indispus, dacă predica nu i-a reușit, așa cum ar fi dorit.

Predicatorul acela, care caută să se descătușeze de aceste scăderi, nu se află în mare primăjdie. Vai însă de acela, care nu li-se poate opune și-și pleacă grumazul sub stăpânirea lor. Binecuvântarea lui Dumnezeu rămâne departe de munca lui. La Is. 42, 8 cetim: „*Eu sunt Domnul, mărirea mea altuia nu o voi da*”.

Dumnezeu i-a cinstit pe unii oameni cu însușiri strălucite, ca să lucreze cu ele, dar numai în unire cu grația Sa. Darurile acestea trebuiesc oferite, mai întâiu, lui Dumnezeu. Dela ele numai atunci se poate aștepta rezultat, dacă sunt considerate, într'adevăr, ca instrumente ale lui Dumnezeu. Dacă omul, în mândria sa, așteaptă rezultat numai dela puterea acestor însușiri, rezultatul va fi fără de valoare, căci grația nu conlucrează cu ele, rămâne departe de ele.

Cu cât e mai mare vanitatea în predicator, cu atât mai mic este efectul predicii sale. Ce trist e atunci, când unii predicatori calcă în picioare marea binecuvântare pe care poate s'o aducă predica, atât pentru ei cât și pentru ascultători, pentru niște nimicuri înșelătoare cum sunt: mărirea omenească și reumele de predicator.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc respinge dela sine, cu hotărâre, astfel de gânduri, dac'ar încerca să-l tenteze; el nu se lasă influențat de ele, în activitatea sa predicatorială. El se roagă pentru un singur lucru, inima lui e stăpânită de o singură dorință: de a contribui, prin predica sa, la preamărirea lui Dumnezeu, și la mântuirea sufletelor. Dorința aceasta îl călăuzește la aflarea temei, iar la prelucrarea ei, nu aleargă după fraze strălucitoare, ci se silește să afle expresiunile pe cari le socotește mai potrivite, pentru a altoi adevărul în mintea, inima și voința oamenilor. Dorința aceasta dominează deasemenea și în toată predarea lui. Și, dacă este înzestrat și cu darul oratoriei, îl întrebuintează și pe acesta, dar numai în măsura în care poate sprijini, printr'ansul, cauza cea bună.

Dacă predica îi reușește, dacă cuvintele lui au efect, și dacă recoltează plăcere, se bucură, dar nu se laudă; nu cugetă la sine, ci mulțumește lui Dumnezeu și atribuie totul ajutorului lui Dumnezeu. Chiar și, în cursul vorbirii, când simte că succesul îi este deja asigurat, alungă din mintea sa orice gând de vanitate.

Fericit e predicatorul acela a cărui activitate predicatorială e străbătută de duhul umilinței. În inima și în cuvintele lui, lucrează grația lui Dumnezeu, iar din cuvântarea lui radiază puterea, care-i va mântui pe mulți. În schimb însă, dacă preotul se va urca pe amvon, fără umilință, vorbirea lui, oricât de strălucit ar fi predată, va fi fără de rost, va fi lipsită de binecuvântare, „*aramă sunătoare și chimval răsunător*”.

Au fost multe cazuri, când cutare preot s'a urcat pe amvon, cu o exagerată încredere în sine, crezând că predica desigur îi va reuși bine, și chiar atunci i-a reușit mai rău. Printr'o oarbă încredere în sine, a alungat dela sine grația lui Dumnezeu și ceea ce a rămas n'a fost decât munca omului plin de vanitate, muncă lipsită de binecuvântare. Toate acestea îl îndeamnă pe preot să practice virtutea umilinței în totdeauna, dar, mai vărtos, înainte de predicare îl îndeamnă să ceară, cu inimă fierbinte, grația umilinței dela Dumnezeu.

S. Ș.

Despre ce să predicăm?

În *Duminica după Înălțarea sf. Cruci* (19 Septembrie), — tema: *Urmarea lui Hristos*.

Într'adevăr, Biserica ortodoxă e vie, fiindcă mai rodește și azi sfinți și mulți martiri ai credinței în Hristos. O nouă probă, între multe altele, este martirajul celor zece preoți din Rostov despre care spun ziarele că, după ocuparea orașului de către bolșevici, au fost răstigniți pentru vina de a fi slujit în biserici pe timpul ocupației germane... Oricum, e grozavă pedeapsa, dacă ea într'adevăr s'a consumat, oricât de grea le-ar fi fost vina. E grozavă și prin semnificația ei batjocoritoare. Slujitorilor lui Hristos li s'a acordat favoarea de a muri în acelaș mod ca și Stăpânul inimilor lor.

Și totuși, această înfricoșată osândă, este un răspuns sângeros la chemarea lui Iisus din evanghelia de azi: „*Oricine voește să vină după mine, să se lăpede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze*” (Mc. 8, 34). Acești zece noi mucenici pe care prigoana roșie i-a dat Bisericii lui Hristos, prin jertfa lor izvorită din dragoste pentru Domnul, au chemat la actualitate vremurile de odioară, când sf. Pavel scria: „*M'am răstignit im-*

preună cu Hristos..." (Gal. 2, 20). Prin aceasta s'au dovedit următorii ai lui Hristos, căci s'au lăpădat de sine, și prin cruce i-au urmat.

*

La praznicul Înălțării sf. Cruci spuneam cu sf. Ioan Gură de Aur, că „lupta este a Stăpânului, iar cununa a noastră“. Și este adevărat că ne-am obișnuit a ne socoti numai beneficiarii Jertfei lui Hristos. Oare crucea este numai semn de biruință, armă asupra diavolului și scut împotriva ispitelor? Nu. Crucea este și semnul văzut al mării Jertfe mântuitoare de pe Golgota. Crucea este și o invitație la abnegație, suferință de bunăvoie și jertfă. Căci ea este steagul unei împărății pe care Hristos a întemeiat-o între răstignire și înviere. Spiritul de jertfă stă la temelia acestei împărății a lui Hristos.

Un filosof dedemult (Diogene) striga omenimei ticăloșite, trufașe și egoiste: — „Caut un om!“ Iar peste vre-o patru veacuri Ponțiu Pilat îi răspunde, înfățișând în pretoriu pe Iisus Hristos: — „Iată Omul“ (Io 19, 5). Iată-l pe Dumnezeu — Omul gata de jertfă pentru mântuirea altora. Iată icoana a cărei copie trebuie să devină fiecare creștin, reeditând în viață-i, după putință, abnegația și Jertfa lui Hristos. El însuși ne-o cere: „*Oricine voiește să vină după mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze*“ (Mc. 8, 34). Iisus ne cere o astfel de urmare a lui, pentru că el însuși mai înainte ni s'a dat pe sine pildă de abnegație înălțată până la nivelul jertfei supreme: a trăit în această lume și a murit pentru alții, căci n'a venit în lume să i se slujească, ci ca să slujească el și să-și dea sufletul răscumpărare pentru mulți (Mc. 10, 45), și locul bucuriei. ce-i sta înainte a răbdat crucea (Evr. 12, 2).

Această pildă a vieții lui Hristos este deci o invitație și pentru viața noastră morală. Ea ne cere ca și noi să trăim nu numai pentru noi înșine, închiși în carapacea strâmtă a egoismului, ci și pentru alții: întâiu pentru Hristos și apoi pentru semenii noștri. Aceasta e lăpădarea de sine sau abnegația: o jertfire. Ce jertfim?

E firesc lucru că dacă Hristos s'a dat pe sine pentru noi toți se cuvine „*ca cei ce viează să nu mai vieze lor, ci celui ce a murit și a înviat pentru ei*“ (II Cor. 5, 15). Așa suntem invitați la sfârșitul fiecărei cetenii din sf. biserică de către preot ca „*toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm*“, la care noi răspundem cântând: „*Ție, Doamne*“.

Deasemenea îmi jertfesc voia mea pentru voia Domnului. Adecă în mod liber mă supun poruncilor Dumnezeu, și-mi conformez viața cu ele. Despre această conformare voiu vorbi în cuvântarea ce urmează.

Dar „*ceice sunt ai lui Hristos și-au răstignit trupul împreună cu patimile și poftetele*“ — zice sf. Pavel (Gal. 5, 24). Nu mai trăesc după „*poftetele oamenilor, ci după voia lui Dumnezeu*“ (I Pet. 4, 2).

Mai mult decât atâta: se cade chiar a suferi pentru Hristos. „*Celce nu-și va lua crucea și să vină după mine, nu este vrednic de mine*“ — zice Domnul (Mt. 10, 38).

Urmarea lui Hristos, însă, e deplină atunci când suntem gata să ne jertfim și viața pentru Hristos, așa cum s'au învrednicit cei zece preoți crucificați la Rostov. Despre aceasta vorbește Iisus când ne chiamă să ne lăpădam de noi înșine, adecă să ne luăm de bună voie, cu abnegație, crucea suferințelor și să-i urmăm lui până la jertfirea vieții chiar; și continuă: „*Că cine va vrea să-și mântuiască viața, o va pierde; iar cine-și va pierde viața sa pentru mine și pentru Evanghelie, acela o va mântui*“ (Mc. 8, 35).

Dar pentru semenii noștri? Și în această privință „*nimeni să nu caute ale sale, ci fiecare ale altuia*“ (I Cor. 10, 24). Cum se face aceasta?

Întâi să poarte „*slăbiciunile celor neputincioși, și nu nouă înșine să ne plăcem; ci fiecare din noi să caute să placă aproapelui pentru zidire; căci și Hristos nu sie-și și-a plăcut...*“ (Rom. 15, 1—3).

Această purtare a slăbiciunilor aproapelui nostru constă și în ferirea de a le da prilej de scandal (Rom. 14, 15), dar mai vărtos în ajutorul ce li-l dăm din bunurile noastre spirituale sau materiale. Lăpădarea de sine a culminat în prima Biserică creștină; dovedindu-se prin spiritul de jertfă al membrilor săi: „*Iar inima și sufletul multimii celor ce au crezut era una, și niciunul nu zicea că este ceva al său din averile lui, ci erau toate deobște*“ (Fapt. 4, 32). Un fel de „comunism“ al dragostei și al jertfei de sine pentru alții, care nu suferă comparație cu comunismul întemeiat pe ură, care vrea să șteargă din sufletul omului chipul lui Dumnezeu și să creieze oameni-serie, oameni-mașini, fără individualitate, fără suflet.

Hristos Domnul și a întemeiat, însă, Biserica sa pe iubire. Nu iubirea de sine, josnicul și exclusivistul egoism, ci iubirea față de Dumnezeu și față de oameni. Iată cum se aplică în viața noastră virtutea iubirei creștine despre care nu de mult am vorbit: Dacă altădată prin lăsarea noastră în grija și voia Domnului și prin păzirea poruncilor lui sau prin bunăvoința săracilor și bogaților întreolaltă sau prin milostenie — de data aceasta ea se aplică prin jertfă pentru alții. Nu numai a bunurilor, dar chiar „*datori suntem să ne punem sufletele pentru frați*“ (Io. 3, 16) și să se ne vărsăm sângele (Filip. 2, 17) pentru ei. Căci — zice Domnul — „*mai mare dragoste ca aceasta, ca cineva să-și pună sufletul pentru prietenii săi ni-*

meni nu are" (Io. 15, 13). Nu este peste putință acest lucru, căci toți ne jertfim în slujba noastră de fiecare zi pentru alții, dar maicuseamă ostașii eroi care mor acolo departe pentru noi, se jertfesc.

Iată, prin urmare, în ce constă urmarea lui Hristos: în a face aceeace a făcut el. Adecă a trăi sau chiar a muri pentru alții. Și aceasta e o cale spre mântuire precum zice un învățător al Bisericii (Clement Alexandrinul), că „mântuirea nu e decât urmarea lui Hristos”.

*

Ascultătorul meu! Și azi ne chiamă Hristos, cu acelaș îndemn la abnegație, să-l urmăm. Tu nu ești pătruns de chemarea și minunata lui jertfă ce s'a adus și pentru tine? El vrea ca, în durerea lui ce urmă trădării lui Iudă, să constați cu remușcare și îndepărtarea ta dela spiritul de jertfă al creștinismului; în durerile răstignirii lui să vezi și o fărâcă a ispășirii păcatelor tale; iar ecoul ciocanelor care l-au pironit să răsune și'n inima ta. Numai așa poți să-l înțelegi pe cel ce s'a adus ca o oaie spre junghiere pentru alții. Măcar o firimitură din marea dragoste ce l-a înălțat pe Golgota, să treacă și prin sufletul tău. Căci spiritul jertfitor pentru alții e cheia fericirii tale și criteriul după care toți vom fi judecați. Pentru că acela care s'a jertfit pentru tine, când va veni a doua oară ca să adune roadele Jertfei sale, nu te va întreba: câte comori ai adunat? Câte cunoștințe ai acumulat? Ce slujbă înaltă ai purtat?... — ci: cât ai jertfit? B.

Informațiuni

■ **Renașterea**, organul oficial al Eparhiei Clujului, acum în refugiu la Alba-Iulia, împlinind 20 ani dela apariție, a ieșit cu data de 1 Sept. într'o haină impunătoare de sărbătoare. În 14 pagini de hârtie velină, cuprinde articole dela cei dintâi doi episcopi ai Episcopiei reinviate a Clujului: Nicolae Ivan și P. S. Nicolae Colan, dela cei 6 redactori: P. C. Seb. Stanca, G. Bucevșchi, P. S. Emilian Antal, I. Matei, Prot. N. Vasiu și Prot. T. Ciuruș, precum și dela alți colaboratori și publiciști ardeleni.

Fie ca osteneala P. C. Prot. Vicar Al. Baba, distins de curând de către P. S. Episcop Nicolae Colan cu crucea de iconom stavrofor și a P. C. Prot. T. Ciuruș harnicul și însuflețitul ei redactor actual, să fie incununată cu roadele dorite de noi toți și astfel „Renașterea”, precum s'a zis, să-și sărbătorească în timpul cel mai scurt *restaurarea*.

■ **Stalin** a primit dela mitropolitii Moscovei, Leningradului și Chievului un memoriu în numele tuturor creștinilor ortodocși din U. R. S. S. în care solicită restabilirea și convocarea Sf. Sinod din toată Rusia, pentru alegerea Patriarhului, pe tronul rămas vacant după moartea în temniță a bătrânului Patriarh Tihon. Memoriul a fost aprobat și autocefalia Bisericii ort. ruse restabilită.

Patriarh a și fost ales, cu unanimitate, mitropolitul Sergiu al Moscovei.

Nu ne vine să credem că după o persecuție a Bisericii, atât de îndelungată și de grea, — în care au căzut victime 42.000 preoți și aproape toate bisericile și mănăstirile, — ateul Stalin să devină protectorul Bisericii, sau cum se mai spune: din bezbojnic pravoslavnic... Să fi trase în cumpănă motivele politice, diplomatice, sau cele interne? Să fie lucru serios sau numai un divertisment? Treabă de om căruia i se apropie sfârșitul sau mâna lui Dumnezeu?... Vom trăi și vom vedea.

Deocamdată sunt semne de mari schimbări în U. R. S. S. Mareșalul Jukov, șeful generației generalilor tineri, a declarat ziariștilor americani, pe față și categoric: „Da, sunt bolșevic, membru înregistrat al partidului comunist, dar în acelaș timp sunt creștin și ortodox și am credința nelimitată în Dumnezeu atotputernic”.

? ! ?...

■ **Comitetul Asociației generale a clerului ortodox român**, ales de congresul dela Cernăuți, din 24 Septembrie 1942, a fost dizolvat.

Pe tot timpul cât va dura starea de războiu, atribuțiunile adunării generale, ale comitetului și a celorlalte organe de conducere, prevăzute în statutul Asociației, se vor exercita de către o comisiune interimară, alcătuită din următorii: Preot Haralambie Kovența profesor universitar la Facultatea de teologie din București, ca președinte, iar ca membri: Preot Constantin Moisiu, fost consilier referent și protopop; preot C. Nonea, consilier referent eparhial; preot I. Vasca, consilier referent eparhial; pr. C. Stănică, consilier referent eparhial; preot Vlad Burjeveanu, consilier referent eparhial; preot M. Niță, dela parohia Militari din Capitală.

■ **Pelerinajul la Schitul „Sf. Gheorghe” (Feredeu)**. Urmând tradiția religioasă a Leii românești, Sf. Episcopie din Arad organizează o procesiune religioasă de ziua Înălțării Sf. Cruci, 14 Septembrie a. c. cu următorul program:

1. Marți, 14 Septembrie, ora 5 dimineața precis plecarea din gara Arad-Podgorie cu tramvaiul electric special Arad-Covăsinț cu costul redus de taxă, dus-întors lei 140 de persoană.

2. Ora 6^{1/2} sosirea la Covăsinț și formarea procesiunii la biserică parohială. Introducerea în misiuni de Prot. C. Turicu — Arad.

3. Orele 7—9 Drumul Crucii, 14 meditații rostite la popasurile de pe cale până la schit de preoți: M. Măcinic — Șiria, Gh. Balta — Covăsinț, E. Bențea — Târnova și Prot. C. Turicu — Arad.

4. Sf. Liturghie în sobor de monahi și preoți cu împărtășirea pelerinilor de Sf. Taine și predica pontificantului.

5. Sf. Aghiasmă la Izvor.

6. Sf. Maslu oficiat de 7 preoți cu predica „Răbdarea creștină” de pr. A. Hurban.

7. Ședința Școalei de Duminecă cu programul oficios și cuvântările reprezentanților sosiți din parohii.

Reîntoarcerea din gara Covăsinț cu tramvaiul special la ora 6 d. m.

Sf. Episcopie aduce mulțumiri Direcțiunii C. F. R. Arad Podgoria pentru sollicitudinea pu-

nerii pe linie a tramvaiului special și a fixării taxelor reduse pe linia Arad-Covăsiș stabilite de dus întors dela lei 140 scăzându-se taxa proporțional pentru pelerinii din stațiile aflătoare pe această linie.

Cucernicii Preoți sunt invitați să facă lista participanților pentru ușurarea administrării taxelor reduse. Ct.

Școala de Duminică

38. Program pentru Dum. 19 Sept. 1943.

1. *Rugăciune*: Împărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Crucii Tale ne închinăm Stăpâne...
- 3-4. *Cetirea Evangheliei* (Marcu 8, 34-38) și *Apostolului* (Galateni 2, 16-20) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Mântuește Doamne poporul tău...
6. *Cetire din V. T.*: Păzește poruncile. (Calea Mântuirii Nr. 3. din 21 Iunie 1942).
7. *Povețe morale*: Pronia lui Dumnezeu. (Pildele lui Solomon c. 21).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Fie numele Domnului...
10. *Rugăciune*: Lumină lină. (Dela Vecernie. Liturghier pg. 20).

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943).

A.

Nr. 3765-1943.

Comunicat

Disponem ca în ziua de 14 Septembrie a. c. să se poarte în toate bisericile un tas special pentru „Obolul crucii”. Sumele incurse se vor trimite până la data de 30 Septembrie a. c. oficiilor protopopești, cari le vor înainta Consiliului Central Bisericesc.

Tot în ziua de 14 Septembrie a. c. se va face colecta pentru orfanii de război și ajutorul de iarnă. C. Părinți preoți vor îndemna pe credincioși a contribui la aceste colecte, pregătindu-i din Duminică din 12 Sept. a. c.

Arad, la 7 Septembrie 1943.

Consiliul Eparhial.

Nr. 2966-1943.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei *Nădlac II*, protopopiatul Pecica, se publică concurs prin numire cu termen de 15 zile.

VENITE:

1. Sesiunea parohială, 32 jug. cad.
2. Stolele legale.
3. Birul parohial legal.
4. Salarul dela Stat.
5. Dreptul de pășunat.
6. Folosința casei parohiale, în locuința fostei școli confesionale din „Sus”.
7. Patru metri steri lemne de foc și luminat pentru conducerea oficiului parohial, întrucât preotul ales va conduce oficiul parohial.

Parohia este de clasa I (primă).

Jumătate din venitele parohiei, până la data de 21 Aprilie 1944, compet văduvei preotu ui decedat.

Cerere de concurs, însoțite de actele necesare,

se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad. Preotul numit va plăti toate impozitele după venitul preoțesc din al său.

Consiliul Parohial.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial dela 21 Iulie 1943.

ss. † Andrei
Episcop.

Traian Cibian,
consilier, referent eparhial.

Nr. 3559-1943.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă, Șofronea, protopopiatul Arad.

VENITE:

1. Sesiunea parohială 32 jug
2. Stolele legale.
3. Salarul dela Stat.

Cererele de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta, în termenul concursului, Veneratului Consiliu Eparhial.

Se admit la candidare recurenți cari au calificarea a recerut pentru parohii de clasa primă.

Preotul numit va plăti toate impozitele după venitul preoțesc din al său.

Arad, la 24 August 1943.

† Andrei,
Episcop.

Traian Cibian,
consilier, ref. eparhial.

Nr. 3778/1943.

Ordin circular

Se aduce la cunoștința tuturor P. C. Părinți protoerei, C. Părinți preoți și cântăreți bisericești, salariați din bugetul Statului, că cererile pentru acordarea de noi gradații, cu începere dela 1 Aprilie 1944, sunt a se înainta până la data de 1 Octombrie 1943.

Disponem deci ca până la data de 1 Octombrie 1943, toți C. preoți și cântăreți bisericești, cari îndeplinesc la 1 Aprilie 1944 un nou termen de gradație (adică au implinit la acea dată 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu, socotți dela data recunoașterii lor în funcțiune de către Onor. Minister al Cultelor), vor înainta, pe cale ierarhică, cerere timbrată către Onor. Minister, pentru înscrierea nou-ului termen de gradație în bugetul pe anul 1944/45.

Cererile se vor înainta până la data de 1 Octombrie a. c. Păr. protopopi.

Preoții îndreptățiți la prima gradație vor arăta în cerere numărul și data deciziei Onor. Minister al Cultelor cu care au fost recunoscuți în funcțiune, iar preoții cari cer o gradație nouă, vor arăta numărul și data deciziei cu care au primit ultima gradație.

În cerere se va arăta a câtea gradație o cere.

Cererile preoților și cântăreților vor fi certificate pentru exactitate de către P. C. protoerei cari vor menționa pe cerere pedepsele și concediile avute (pentru concedii se va arăta motivul). Se vor arăta concediile peste 30 de zile din an, iar pedepsele cele suferite în ultimii 5 ani.

P. C. protoerei vor înainta cererile la Consiliul Eparhial până la data de 10 Octombrie a. c., însoțite de un borderou alfabetic, pe parohii.

Se atrage atențiunea celor în cauză, că dacă nu înaintează cererea în termen, pierd dreptul la gradația cuvenită pentru bugetul 1944/45.

Arad, la 9 Septembrie 1943.

† Andrei
Episcop.

Traian Cibian
consilier, ref. eparhial.